

Dispensasjonsbestemmelsen

Utredningsleder Cathrine Rosmer

Landskonferansen i plan- og bygningsrett 11. november 2021

Endringer vedtatt 7. juni 2021, i kraft 1. juli 2021

- Bakgrunn og formål
- Endret ordlyd i § 19-2 andre ledd
- § 19-2 fjerde ledd opphevet

Foto: Annette Lindahl Raakil

Endringen i § 19-2 andre ledd første punktum

«Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, blir vesentlig tilsidesatt.»

- Materiell endring: Dispensasjon kan ikke gis dersom nasjonale eller regionale interesser blir vesentlig tilsidesatt
- Tidligere: Statlige og regionale rammer og mål skulle tillegges særlig vekt ved dispensasjonsvurderingen (fjerde ledd)
- En tydeliggjøring og styrking av ivaretagelsen av nasjonale og regionale interesser
- Nytt rettsgrunnlag
- Enklere vurdering?

Foto: Bjørn Casper Horgen

Tilsidesettelsen må være «vesentlig»

Foto: Annette Lindahl Raakil

Prop. 169 L (2020–2021) side 55:

«Generelt kan man si at de nasjonale og regionale interessene må gjøre seg gjeldende med en viss tyngde for at de skal kunne anses som vesentlig tilsidesatt. En tilsynelatende mindre sak kan imidlertid reise viktige prinsipielle spørsmål, hvor valg av løsning kan ha betydelige konsekvenser utover den foreliggende sak. Dette kan gjøre at den er av vesentlig betydning. Den samlede miljøeffekten for et område, skal også vektlegges.»

Endringen i § 19-2 andre ledd andre punktum

Foto: Bjørn Casper Horgen

«*Fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene.*»

Ingen materiell endring, kun forbedret ordlyd

Hva betyr det at § 19-2 fjerde ledd er opphevet?

«Ved vurderingen av om det skal gis dispensasjon fra planer skal statlige og regionale rammer og mål tillegges særlig vekt. Kommunen bør heller ikke dispensere fra planer, lovens bestemmelser om planer og forbudet i § 1-8 når en direkte berørt statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt om dispensasjonssøknaden.»

- Regionale og statlige myndigheters mulighet til å uttale seg før det gis dispensasjon reguleres av § 19-1
  - Manglende varsling av berørte myndigheter er en saksbehandlingsfeil
  - Statsforvalteren kan klage på kommunens vedtak om dispensasjon, jf. § 1-9
  - Tolkningsuttalelse KMD 21/1713

Stortingets anmodningsvedtak

Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan klagesaker i forbindelse med dispensasjoner etter plan- og bygningsloven bedre kan håndteres, ressursmessig og tidsmessig, i saker der statsforvalteren selv er klager eller på annen måte part i saken.

Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan det best kan sikres et riktig og godt kunnskapsgrunnlag for å få oversikt over i hvilke typer saker norske kommuner benytter seg av dispensasjonsbestemmelsen i plan- og bygningsloven.

**Takk for
oppmerksomheten 😊**

